<table>
<tr><td></td><td colspan="2">AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
“NAXÇIVAN” UNİVERSİTETİ
FƏNN SİLLABUSU

Təsdiq edirəm: ___________ B.N.Quliyev
(kafedra müdiri)
Tarix: ______sentyabr 2022</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Fənnin təsviri</td><td>Fənn (adı, krediti)</td><td>Coğrafiyanın tədrisində kurikulumdan istifadə.
3 kredit</td></tr>
<tr><td>Fakültə</td><td>Pedaqoji</td></tr>
<tr><td>İxtisas</td><td>Coğrafiyanın tədrisi metodikası</td></tr>
<tr><td>Səviyyə (bakalavriat, magistratura)</td><td>magistratura</td></tr>
<tr><td>Kurs</td><td>II</td></tr>
<tr><td>Semestr</td><td>Qış, 2022-2023-ci tədris ili</td></tr>
<tr><td>Təlimçi</td><td>b/m Elnarə Yasin qızı Seyidova</td></tr>
<tr><td>e-mail</td><td>eli.seyid.77@mail.ru</td></tr>
<tr><td>Telefon</td><td>0503631015</td></tr>
<tr><td>Dərs günləri və saatları</td><td>Igün IIIsaat</td></tr>
<tr><td>Tədris dili</td><td colspan="2">Azərbaycan dili</td></tr>
<tr><td>Baza/ Seçmə</td><td colspan="2">Baza</td></tr>
<tr><td>Tələb olunan dərsliklər və dərs materialları</td><td colspan="2">Əsas ədəbiyyat
1. Prof. Polovinkin A. A. Ümumi fiziki coğrafiya. Müəllimlər institutları üçün dərs vəsaiti. Bakı. Azərnəşr.1950.
2. Prof. Polovinkin A. A. Fiziki coğrafiya tədrisinin metodikası. Bakı. Azərnəşr. 1955
3. O. Alxasov. Coğrafiya tədrisinin metodikası. 2006
4. Orta məktəbdə coğrafiya fənninin tədrisinin metodikası. Müəlliflər heyyəti. Bakı-1978
5. Azərbaycan Respublikasının Təhsil islahatlarının materialları.</td></tr>
<tr><td>İstifadə ediləcək web səhifələr</td><td colspan="2"></td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="1">Fənnin xülasəsi</td><td colspan="3">Coğrafiya fənninin tədrisinin metodikası pedaqoji elmlərdən biri olub məktəbin təlim-tərbiyə vəzifələrinə uyğun olaraq, tədris predmeti-coğrafiyanın tədris predmeti- coğrafiyanın məktəb kursunu işləyib hazırlayır, şagirdlərin təlim və tərbiyə prosesinin qanunauyğunluqlarını öyrənir və aşağıdakı problemləri tədqiq edir.
1. Məktəb coğrafiyasının təlim-tərbiyə vəzifələri
2. Məktəb coğrafiyasının məzmunu
3. Müəllimin təlim fəaliyyəti
4. Şagirdin öyrədilməsi
5. Coğrafiyanın təlim prosesində şagirdlərin tərbiyəsi və inkişafı
Təlim-tərbiyə nəzəriyyəsinin işlənib hazırlanması zamanı metodika elmi coğrafiyanın metodologiyasına və məzmununa , pedaqogikanın və psixologiyanın bütün sahələrinin nailiyyətlərinə istinad edir.
Metodika praktikaya əsaslanır. Şagirdlərin təlim və tərbiyəsinin qanunauyğunluqlarını tədqiq edir, tədrisin təcrübəsini zənginləşdirir, tədris və tərbiyə işinin keyfiyyətini yüksəltməkdə müəllimlərə kömək edir.</td></tr>
<tr><td>Fənnin məqsədləri</td><td colspan="3">Təhsil fənni olan coğrafiyanın vəzifələri, əhəmiyyəti və məzmunu haqqında böyüməkdə olan gənc nəslin tərbiyə və təhsili məqsədi ilə bu fənnin tədrisi metodları haqqında olan bir elmdir.</td></tr>
<tr><td>Öyrənmə nəticələri</td><td colspan="3">Kursun sonunda tələbələr bilməlidir:
1. Coğrafiya dərsində fənn kurikulumu haqqında ətraflı biliklərə malik olmaq
2. Coğrafiya dərsində kurikulum islahatlarının problemlərinin təhlili və anlaşılması
4. Coğrafiya dərsində kurikulum təliminin daha geniş öyrənilməsi və tətbiqi</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Tədris metodları</td><td>Mühazirə</td><td colspan="2">Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar verilir.</td></tr>
<tr><td>Qrup müzakirəsi</td><td colspan="2">Tələbələrə fərdi mövzuda təqdimatlar verilir və müzakirəsi aparılır.</td></tr>
<tr><td>Təcrübi məşğələ</td><td colspan="2">Yeni mövzu əyani vəsaitlərin (PPT və video fayllar) nümayişi ilə izah edilməlidir</td></tr>
<tr><td>Simulyasiya</td><td colspan="2">Tələbələrə dərsə aid fərdi laborator işləri verilməli və simulyasiya proqramlarından istifadə edilərək nəticələr qeyd edilməlidir.</td></tr>
<tr><td>Layihə</td><td colspan="2">Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar verilir</td></tr>
<tr><td>Digər</td><td colspan="2">Dərsin tədris zamanı mühazirə və seminar məşğələlərinin keçirilməsi nəzərdə tutulur.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Qiymətləndirmə</td><td colspan="2">Mövzunun mənimsənilməsi</td><td>Faiz nisbəti (%) və ya bal</td></tr>
<tr><td colspan="2">Balların maksimum miqdarı</td><td>100 bal</td></tr>
</table>

	1. Semestr ərzində toplanmış maksimum bal	50 bal (50%)
	- Dərsə davamiyyətə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Tələbələrin sərbəst işinə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Seminar və laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə maksimum bal	30 bal (30%)
	Qeyd: seminar dərslərində tələbənin jurnalda ən azı 3 (üç qiyməti olduğu halda, ona tədrisin bu növü üzrə ballar hesablanır. Əks təqdirdə tələbəyə bal hesablanmır.	
	2. İmtahan nəticələrinə görə maksimum bal	50 bal (50%)
	3. Fənnin mənimsənilməsi qaydası: semestr ərzində imtahan nəticəsinə görə toplanan balların cəmi 50-dən yuxarı olan tələbələr fənni mənimsəmiş hesab edilir. - 51 baldan aşağı – “qeyri kafi” – F - 51 – 60 - “qənaətbəxş” – E - 61 – 70 – “kafi” – D - 71 – 80 – “yaxşı” – C - 81 – 90 – “çox yaxşı” – B - 91 – 100 – “əla”	
	Cəmi:	**100 bal (100%)**
Qiymətləndirmə metodları	**Tapşırıqlar:** Sərbəst iş mövzuları verilir və semestr sonu yoxlanılıb qiymətləndirilir**.** **Təqdimat:** Slaydlarla hazırlanan mövzular təqdimat şəklində sunulur və qiymətləndirilir. **Kollokvium:** Semestr ərzində 3 (üç) dəfə yazılı, şifahi və test şəkilində olur və qiymətləndirilir.	
Qaydalar	**Davamiyyət:** Fənn üzrə ayrılmış bütün saatların 25%-dən çoxunda iştirak etməyən tələbə imtahana buraxılmır. **Buraxılmış imtahan və ya tapşırıqlar:** Tələbə planlaşdırılan təqdimatda və ya imtahanda iştirak edə bilməyəcəyi təqdirdə əvvəlcədən məlumat verməlidir. Tam sinif iştirakı və təyin olunmuş ev tapşırığını yerinə yetirilməsi gərəklidir. Tədqiqat işlərində, hazırlanmış layihələrdə istifadə olunan mənbələrə istinad verilməlidir. Bununla birlikdə, tələbə tərəfindən təhlil edilmədən, yalnız istinad və sitatlardan ibarət olan hər hansı bir tədqiqat işi qəbul	

	edilə bilməz. Testlər zamanı köçürmə, təyin edilmiş qaydalara tabe olunmadığı təqdirdə tələbə imtahan nəticəsinin ləğv olunmağı ehtimalı daxil olmaqla cəzalandırılacaqdır. Təqdimatların / layihə sənədlərinin mövzuları fənni tədris edən müəllim tərəfindən əvvəlcədən müəyyənləşdiriləcəkdir. Müəllim ilə əvvəlcədən razılaşdırıldığı təqdirdə digər tələbələrlə əməkdaşlığa icazə verilə bilər.

Tematik plan

Həftə	**Tarix**	**Mövzular**	**Dərslik / Tapşırıq / Ədəbiyyat**
1		**Mövzu: Coğrafiyanın tədrisi metod bir elm kimi.** Coğrafiya müəllimlərinin metodiki bilik və bacarıqlarının formalaşdırılması, onun inkişaf etdirilməsi- coğrafiya tədrisi metodikasının əsas predmeti olub, cəmiyyətin inkişafında baş verən dəyişiklikləri əks etdirir. Demokratik tələblərin aparıcı qüvvəyə çevrildiyi müasir dövr mövcud olan təhsil sisteminin əsaslı dəyişikliklərlə daima yeniləşməsini tələb edir. Gənc və yeniyetmələrin həyata hazırlanmasında, demokratik dəyərlərin qiymətləndirilməsində istiqamətləndirici kimi coğrafiya müəlliminin də rolu daim artır. Məhz bu baxımdan coğrafiya tədrisi metodikasının xidmətləri böyükdür.	1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası”

2		**Mövzu: Məktəb coğrafiyaya dair tədris işinin planlaşdırılması Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün coğrafiya fənni kurikulumu** Coğrafiya elminin inkişafının müasir istiqamətlərini təhlil edir; kartoqrafik təsvirləri müqayisə edərək müəyyən ərazilərin təsvirini verir; Yerin sutkalıq və illik hərəkətini Yerdə həyatın mövcudluğu ilə əlaqələndirir; coğrafi təbəqənin tərkib hissələrinin qarşılıqlı əlaqəsini müəyyənləşdirir; əhalinin təbii artımını, miqrasiyaların səbəblərini izah edir; təsərrüfatın inkişafında təbii ehtiyatların rolunu qiymətləndirir, ekoloji problemlərin insan həyatına təsirini izah edir.	1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”
3		**Mövzu: Ənənəvi təlimdən fəal və interaktiv təlimə.** Pedaqoji tədqiqatlardan məlum olmuşdur ki, təlim prosesinə metodik yanaşmanın əsas üç növü vardır: 1) Passiv ənənəvi təlim; 2) Müasir fəal təlim; 3) Yeni İnteraktiv təlim. Təlim prosesində işgüzar iş mühiti, əməkdaşlıq şəraiti yaradıldığından iştirakçıların yüksək fəallığı təmin olunur.	1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası”
4		**Mövzu: Coğrafiya kurikulumunda məzmun standartlarının fəaliyyət baxımından təhlili.** İnsan fəaliyyəti müxtəlif və çoxsahəli olub həyat boyu öz tələbatlarını ödəməyə istiqamətlənmişdir. İnsanların istifadə etdiyi fəaliyyət növləri çoxdur. Fəaliyyət növləri yaş	1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”

		səviyyəsindən asılı olaraq dəyişir. İnsanın bütün həyatı boyu istifadə etdiyi əsas fəaliyyət növlərinə oyun, təlim və əmək fəaliyyətini aid edirlər Yaş indən asılı olaraq fəaliyyətin bu növlərindən biri aparıcı fəaliyyət, digərləri isə köməkçi, yardımçı fəaliyyət kimi özünü göstərir. Belə ki, məktəbəqədər yaş dövründə oyun aparıcı fəaliyyət növü hesab olunur. Məktəblinin ən mühüm təlim fəaliyyətlərindən biri-qazandığı biliklərin necə nümayiş etdirməsidir. Şagirdlərin öyrənmə fəalliyyəti təlim vəzifələrinin yerinə yetirilməsinə yönələn idrak əməliyyatlarının sistemidir.	
5		**Mövzu: 2000-ci ildən sonar Azərbaycan Respublikasında həyata keçirilən təhsil islahatları.** İslahatı yaradan şərait. İslahatın əsas prinsipləri. İslahatın keçirilməsinin şərtləndirən qərarlar,məqsədi.	1.N.S.Seyfullayeva " Coğrafiyanın tədrisi metodikası" 2.Zülfiyyə Veysova "Fəal interaktiv təlim"
6		**Mövzu: Coğrafiya dərsi onun əhəmiyyəti və strukturu, coğrafiya dərslərinin tipləri.** Birləşdirilmiş dərs. Yeni biliklərin öyrənilməsi, təkrar dərs, çalışma dərsi, biliklərin yoxlanılması, Dərsin məzmununa verilən tələblər, dərsin təşkilinə verilən tələblər.	1.N.S.Seyfullayeva " Coğrafiyanın tədrisi metodikası" 2.Zülfiyyə Veysova "Fəal interaktiv təlim"
7		**Mövzu: Müəllimin dərsə hazırlaşması.** Müəllimin ev işi. Müəllimin illik iş planını tərtibi. Müəllimin cari dərsə hazırlığı-müəllimin icmal tərtib etməsi.	1.N.S.Seyfullayeva " Coğrafiyanın tədrisi metodikası"

8		**Mövzu: Kurrikulum islahatları və təlim metodları.** Fəal təlim metodları (Beyin həmləsi-əqli hücüm, BİBÖ. Auksion,klaster-şaxələndirmə,suallarınverilməsi, anlayışların çoxaldılması, söz assossiyaları) Müzakirə metodları (diskusiya,debatlar)	1.N.S.Seyfullayeva " Coğrafiyanın tədrisi metodikası" 2.Zülfiyyə Veysova "Fəal interaktiv təlim"
9		**Mövzu: Kurrikulum islahatları və təlim metodları.** Rrolli oyunları metodu (rollu oyunları, modelləşdirmə, səhnələşdirmə) Təqdimat-prenteziyalar metodu (Təqdimat, Esse) Tədqiqatın aparılması (Problemin həlli, Klublaşdırma, dəqiq hadisələrin araşdırılması, Venn diaqramı)	1.N.S.Seyfullayeva " Coğrafiyanın tədrisi metodikası"
10		**Mövzu: Coğrafiyanın tədrisində TT vəsaitələrindən istifadə** Təlimin texniki vasitələri,kinodan istifadə**.** Coğrafi şəkillər və onlardan istifadənin metodikası. Həcmli vəsaitlər-kolleksiyalar, herbarilər, torpaq nümunələri və s.istifadə İkt vasitələrindən istifadə	1.N.S.Seyfullayeva " Coğrafiyanın tədrisi metodikası"
11		**Mövzu: Bilik, bacarıq və vərdişlərin yoxlanılmasının metodikası** Biliklərin yoxlanılmasına verilən tələblər Praktiki yoxlamalar - xəritə üzərində ölçmə işləri və tapşırıqlar, topoqrafik imlalar, kartoqrafik imlalar, coğrafiya məsələləri. Cihazlarla işləmək bacarığının yoxlanılması	1.N.S.Seyfullayeva " Coğrafiyanın tədrisi metodikası" 2.Zülfiyyə Veysova "Fəal interaktiv təlim"

12		**Mövzu: Summativ qiymətləndirmə.** Summativ qiymətləndirmə kiçik, böyük və yekun qiymətləndirmə	1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”	
13		**Mövzu: Kurikulum üzrə icmalların tərtibi** Məzmun standartının, məzmun xəttinin və alt standartların təyini. Resurslar, inteqrasiya. Məqsədlərin və təlim nəticələrinin təyini Motivasiya və onun hissələrinin izahı Bacarıqların yoxlanılması, səviyyələr üzrə qiymətləndirmə	1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”	
14		**Mövzu: C0ğrafiya dərnəyi** Dərnəyin təşkili, sənədləşdirilməsi, qrupların hazırlanması , Qrupa aid iş planının tərtibi, dərnək məşğələsinin kecirilməsi metodikası. Dərnəyin illik fəaliyyətinin yekunlaşdırılması	1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”	
15		**Mövzu: Coğrafi ekskursiyaların kecirilməsinin metodikası.** Ekskursiyaların əhəmiyyəti Müəllimin ekskursiyaya hazırlaşması Şagirdlərin ekskursiyaya hazırlaşmaüına verilən tələblər. Ekskursiya müddətində istifadə ediləcək ərzaq məhsulları. Müşahidələrin təşkili Müşahidə təqvimi - havanın elementləri Müşahidə aparmaq üçün istifadə edilən cihazlar. İllustrativ təcrübələr	1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”	

Məşğələ mövzuları	Saat mühazirə	**Tarix**
1. Kursun məqsədi və vəzifələri	2	
2.Azərbaycanda təhsil islahatları	2	

3.Kurikulum islahatlarının əsas vəzifələri	2	
4.Məzmun standartları və alt standartlar	2	
5.Fəal təlim metodları	2	
6.Müzakirə metodları	2	
7.Tədqiqtların aparılması metodu	2	
8.Fənn kurikulumları və qiymətləndirmə	1	

SƏRBƏST İŞ MÖVZULARI:

1. Bacarıqların yoxlanılması, səviyyələr üzrə qiymətləndirmə
2. Kurrikulum islahatları
3.Müəllimin dərsə hazırlığı.
4. Müşahidələrin təşkili
5. Coğrafiya dərsi onun əhəmiyyəti və strukturu, coğrafiya dərslərinin tipləri.
6. Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün coğrafiya fənni kurikulumu.
7. Kurrikulum islahatları və təlim metodları.
8. İllustrativ təcrübələr

Fənn müəllimi: **b/m, E.Y.Seyidova**